

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Historie a vojenství**

Autor: **Petr Zídek**

Název článku: **Vývoz zbraní z Československa do zemí třetího světa v letech 1948-1962**

Vydavatelé: **Magnet-Press, Praha : Historický ústav Armády České republiky**

Vydáváno v letech: **1952-, 2002, 9.2002**

Číslo ročníků: **51, 3**

Číslo výtisků: **51, 3**

Datum vydání čísla: **9.2002**

Identifikátor ISSN: **0018-2583**

Stránka: **539**

mel SFH 18. V Československu poptávaný materiál nebyl k dispozici, ale místo něj byla s úspěchem nabídnuta trofejní samohybná děla Pz-III a trofejní tanky Pz-IV. Kontrakt na dodávku 45 tanků Pz-IV a 12 samohybných děl Pz-III s náhradními díly ve výši 254 644 £, což činilo 5 134 000 Kčs, byl uzavřen 11. 5. a politbyrem schválen 20. 6. 1955.⁵¹

V letech 1956–1958 uzavřelo Československo se Sýrií dalších šest smluv na dodávky speciálního materiálu v celkové výši 410 606 421 Kčs, z nichž na prvních dvou se podílel také Sovětský svaz (zhruba 46 miliónů Kčs). Na dodávky byl poskytnut úvěr 3–4 roky splatný z 20–25 % v britských librách a zbytek ve zboží.⁵² O odklad některých splátek požádal již 3. 1. 1957 syrský ministr zahraničních věcí Bitar, pravděpodobně informovaný o tom, že SSSR a na jeho nátlak i Československo povolily po suezské krizi Egyptu odložení části splátek.⁵³ Na základě opakovaných žádostí Sýrie prodloužilo Československo v prosinci 1957 poskytnuté úvěry o čtyři roky.⁵⁴

51 SÚA – A ÚV KSČ, f. 02/2, sv. 46, ar. j. 63, b. 15, schůze PB ÚV KSČ ze dne 20. 6. 1955. Tanky byly zaplacený v hotovosti 30 % předem a zbytek po naložení v rumunském přístavu Constanța. MZO si v důvodové zprávě pochvaluje, že za materiál mající hodnotu šrotu bylo dosaženo 11,5 krát vyšší sumy. PB zároveň zamítlo vývoz zařízení na výrobu munice 12,7 mm a 20 mm z důvodu „utajení zbrojní výroby“ a naopak povolilo Sýřanům předvést další zbraně, o které projeví zájem.

52 SÚA – A ÚV KSČ, f. 02/2, sv. 141, ar. j. 184, b. 14; sv. 148, ar. j. 190–191, b. 5; sv. 171, ar. j. 232, b. 4; sv. 366, ar. j. 459, b. 2, schůze PB ÚV KSČ z 4. 6., 23. 7. 1957, 28. 3. 1958 a 9. 10. 1962. Smlouvy byly uzavřeny takto: 20. 2. 1956 (100,8 miliónů Kčs), 22. 5. 1956 (173,3 miliónů Kčs), 4. 10. 1956 dvě smlouvy (51,3 a 19,3 miliónů Kčs), 5. 2. 1957 (34,3 miliónů Kčs) a 5. 6. 1957 (36 miliónů Kčs). Součet těchto čísel je 415 miliónů Kčs, rozdíl asi 4,4 miliónů vyplývá zřejmě z toho, že Sýrii byla ve dvou případech v průběhu placení poskytnuta malá sleva. Dokumenty neuvádějí seznamy zbraní vyvezených podle těchto smluv. Podle souhrnných materiálů MNO byly v této době do Sýrie vyvezeny zejména tyto zbraně: 9 mm samopal 23/25 (28 000 ks); ruční granát (301 680 ks); 7,62 mm LK vz. 52 (2500 ks); tarasnice T-21 (600 ks); 85 mm PL kanon vz. 44 (32 ks) s ústředním zaměřovačem PUAZO 4a (13 ks); 122 mm houfnice vz. 38 (56 ks); 122 mm kanon vz. 31/37 (25 ks); 130 mm raketomet vz. 51 (8 ks); tank T 34/85 (120 ks); samohybné dělo SD-100 (36 ks); letoun Mig-15 bis (20 ks); automobil terénní V3S (335 ks); automobil terénní T-111 (126 ks); automobil zdravotní 805 (74 ks); obrněný vůz BTR 152 (120 ks) a dále náhradní díly a záložní součástky k dodaným zbraním, velké množství příslušné munice, pojízdné dílny a další materiál. VÚA, f. MNO – GŠ/SMP 1957, kr. 399, sign. 30–4/168, Informační zpráva pro ZNGŠ jako přednes k jednání kolegia min. NO 10. 9. 1957, k č.j. 002949–1/SMP–5. Tamtéž 1962, kr. 369, sign. 30–2/4, Souhrnné dokumenty o vývozu, Přehled o vývozu vojenské techniky do kapitalistických států, Praha 6. 2. 1959.

53 SÚA – A ÚV KSČ, f. 02/2, sv. 128, ar. j. 165, b. 16, schůze PB ÚV KSČ ze dne 22. 1. 1957.

54 SÚA – A ÚV KSČ, f. 02/2, sv. 165, ar. j. 224, b. 5, schůze PB ÚV KSČ ze dne 28. 1. 1958.